

”En klädedrägt

EFTER URGAMMALT BRUK”

I förra årets krönika återgavs solleröbornas svar å Consistorie cirkulär ang. ”fastställande af en alfvarsam och efter ortens beskaffenhet lämpad klädedrägt”. Även Mora socknemän svarade å nämnda skrivelse, och då de särskilt betonade ”wad af urgammal sed warit hafwer” kan det även för Solleröns del vara av intresse att höra deras svar, alldenstund Sollerön då endast i sju år utgjort egen församling och dessförrinnan tillhört Mora och följaktligen haft samma uråldriga klädskeick.

Utdrag ur protokoll, hållet i Allmän Sockenstämma med Mora Allmoge den 25 augusti 1793.

Mora Sockenbor hava aldrig utmärkt sig för fåfäng och flyktig grannlåt, varför allt bruk av siden varit och är okänt — och avsådes för evärdeliga tider — såsom stridande mot ortens gamla bruk och ledande till högfärd och yppighet — —. Härvid nämnes:

1. Glänsande kjortlar av sattin o. dyl. såsom mindre passande under vadmalströjan, och beslöts enhälligt, att de skulle bortläggas och i stället anskaffas svarta, hemvävda kjortlar, *s å s o m a v å l d e r v a n l i g a och mindre kostsamma.

2. De s. k. rynkhattar, som Brudar och gifta hustrur endast bruka vid högtidliga tillfällen, ville ock en stor del alldeles hava avskaffade såsom överflödiga och kostsamma, alldenstund seden nu börjat bliva att göra dem av finaste cammarduk. Dock avgjordes att förenämnda huvudprydnad *e f t e r u r g a m m a l t b r u k v ä l skulle få nyttjas av inrikes tillverkat bomullslärft, men ej av cammarduk, med förbehåll att de som redan ägde sådana fina rynkhattar skulle få slita ut dem, dock utan lov att med dem gå i kyrkan.

3. Gjordes även anmärkning på den fåfänga kostnad av äkta rödfärg, som kvinnfolken gärna vilja använda på sina strumpor, men

* Spärrat av Red.

saken ansågs av mindre betydhet och överlämnades till vars och ens egen hushållning och omkostnad.

4. Angående allmänna klädedräkten, som nu skulle stadfästas, inlämnades ett skriftligt yttrande av innehåll ”att *e f t e r u r g a m m a l s e d o c h b r u k skulle vit tröja med blå uppslag bli evärdelig dräkt för bägge könen och deras efterkommande, men de ansågo tillika, att en nu nästan allmänt vedertagen blå tröja för karlarna och grön tröja för kvinnfolken lika nödvändiga till snygghet vid högtidliga tillfällen av bröllop, barndop och kyrkogång m. m. helst vita vallmarsdräkten var svår att länge hålla ren, och ganska få hade råd och lägenhet, även i brist av ull, att till ombyte hålla sig dubbla tröjor, då däremot en blå tröja, som gossar vid 20, 24 á 26 års ålder gemenligen skaffa sig, är mindre ömtålig och kan med heder och sparsamhet nyttjas köparens hela tid ut och ärvas av barn och efterkommande. Av samma beskaffenhet och lika nytta ansågs även kvinnfolkens gröna klädeströja såsom snygg och mera tjänande till sparsamhet än överflöd, helst utom färgkostnaden mesta delen vore egna tillverkningar.”

Däremot yttrade sig Lisselby och Morkarlby, som anförde följande skäl: ”att man i klädedräkten borde *h å l l a s i g m e d u r g a m l a b r u k e t, att det intet synes passa väl för inbyggarna i en fattig landsända att anmäla sig till dubbel klädedräkt, att det vore mindre kostsamt skaffa sig ombyte till snygghet av den nämnda vita dräkten, som tillika kunde tvättas, då den bleve smutsig, att ej alla hade råd skaffa sig blå—och gröntröjor, vilket kunde giva anledning till förakt jämte nödvändighet att vid tillfällen låna andras kläder, då det alltid vore hederligare infinna sig uti egna o. s. v.”

Till slut bestämdes, att blå- och gröntröjor skulle få utslitas men att vittröja skulle vara högtidsdräkt — — — vilket beslut dock ändrades ett par veckor senare, då både blå- och gröntröjor til-lätos!